

**БИШКЕК ШААРЫНДАГЫ №2
ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮ ОРТО МЕКТЕБИ**

АЧЫК САБАК

Тема «МЕНИН МЕКЕНИМ КЫРГЫЗСТАН»

Мугалим: Жакешова С.Б.

МЕНИН МЕКЕНИМ - КЫРГЫЗСТАН!

Сабактын максаты:

Студенттерден акыл алып турдуу маалымат булактарын колдонуу учун, Ата - Мекен ар бир адам учун ыйык болуп саналат. Коомдун негизги институту катары мамлекеттин сулуулугун, ал олконун жарандары Кыргызстанда жашаган баардык элдердин биримдигине оболго тузот. Студенттер бул коомдун жана мамлекетти актоо учун Кыргыз Республикасынын жараны негизделген, ошондуктан жарандардын биримдиги жана ынтымагы - бул коомдук биримдиги, макудашуусу, мамлекеттин шарт тузуп беруусу, мамлекеттин баалулуктарын сыйлоого окутуу, милдеттерди жузого ашыруу учун жоопкерчилик сезимин орчутуу, жалпы жарандык биримдиги; топтор менен тыгыз байланышта иштеп, так жана туура оюн айтуу.

Кутулгон натыйжалар:

Жогорудагы талаптарды аткаруу керек. Эгерде окуучулар Ата Мекендик баалуулугун кабыл алат жана тушунот;

- Мамлекеттин тиреги коомду курууга, жарандык жоопкерчиликти тартат.
- Коомдун саясий турмушунда жарандардын ролун жана таасирин баалого болот.
- Улуттук каада - салттарды жана баалулуктарын сактоо менен мамлекеттин маанилуулугун тушунот.
- Ал баардык улуттагы Кыргызстанда жашаган, оз каада - салты бар олконун жараны болууга укугу бар экенин тушунот.
- Ал озунун олкосун тышкы душмандардан оз олкосун коргоого зарыл.

Сабакты откоруу учун методикалык сунуштар:

Темага таандык, негизги конул «Мекенге» жана «Мамлекетке» болунушу керек. Мекен деген тушунукко мазмуун беруудо мугалим сабактын негизги максатын билдирет.

Сабактын акырынын болугундо, тандалган Ата- Журт ыры жанырат, бул ыр адамдын сезимдерине он таасир берет. Окуучулардын патриоттук тушунугун

тарбиялоо максатында берилет.

Эгерде техникалык жабдуулар жок болсо, анда афишаларды, мамлекеттин каймана белгилерин, тарыхтагы белгилуу кишини алып талкууласа болот.

Сабактын журушу:

Уюштуруу болуму (2 - Мунот) Саламдашуу, сабактын жонун корсотуу, сабакка даярдык коруу.

1 - болуму. Мекен деген эмне? (5-мунот)

Мугалимдин кириш созу

Ар бирообузго Мекен деген соз таандык жана жакын. Мекен деген бул биз торолгон жер, бул жерде биздин ага – энелерибиз, чон эне, чон аталарыбыз биздин ата — бабаларыбыз жашап кеткен.

Мекен деген эмне? Балдар жана кыздар келгиле бул суроо боюнча ар бироо озунун жеке оюн айтсын .

• Окуучуларга мекен тушунугун кененирээк билдирнш учун.

Киши озу учун мекен деген тушнукту кантип тандайт? Деген суроого дагы жооп берсе болот.

Окуучулардын ою айтылгандан кийин, окуучулар мугалим менен бирге доскадагы создорду талкуулашат.

Мекенди аныктоо:

Географиялык жайгашуу боюнча (мен кайсыл жерде жашасам ошол менин мекеним)

Тил жана маданият боюнча (менин тилимди суйлогон адам бар жер менин мекеним)

Туугандар, достор, жакындар жана ата-бабалардын мазарлары калган жер боюнча.

Мамлекеттин тузулушу боюнча (менин мекеним – демократиялык мамлекет).

2- болуму. Менин мекеним - Кыргызстан!

Мугалим: Менин мекеним - Кыргызстан суротторун корсотуу.

Суроо -жооп.

3-болуму. Чептин эрдин кучу бек (15- мунот)

Доскада жазыл койуп « Бардыгыбыз ар кандайбыз, бирок биз биргеликтебиз - Куч бирдикте! »

Мугалим: Биздин мамлекетте 90дон ашык улут жашайт. Тилдин, маданияттын, коз караштардын жана салтгардын анырмачылыгына карабастан биз бардыгыбыз Кыргызстан мамлекетинин жарандарыбыз. Баардыгыбыз мамлекетти коргой, сакташыбыз керек, байлыгын жана кучун кобойтуп Кыргызстанды да да онугушуно себепкер болушубуз керек. Бири-бирибизди урматтап, сыйлашыбыз керек анткенибиз.

Бир мамлекетте жашайбыз. Кыргызстанды чектеринин сакталышы онугуусу жарандардын биргеликте болуусуна бир максатка багыт алуусуна муктаж.

Балдар жана кыздар кийинки талкуубузда Жоомарт Боконбаевдин «Чептен эрдин кучу бек » поэмасынын кыскача сахнаштырылган коргозмодон кийин улантабыз.

- Чеп элди коргойбу же эр журук балдарбы?
- Биз баардыгыбыз ар кандай босок дагы биздин кун эмнеде.
- Мамлекеттик чек арасын кучотуу учун эмне кылыш керек?
- Коомдогу кишилер бири - бирин туура тушунбой, ойлору ар башкача

Мугалим талкуулардын сонун чыгарат: Биздин жарандардын достугу жана биримдиги макмлекет тынчтыкта жашап келгенине алып келет мекен дал ушунда гана онугот.

4-болуму. « Ата –Журт »

Мугалим: Бугунку сабагыбыз Алыкул Осмоновдун « Ата – Журт » ыры менен жыйынтыктайбыз.

ЧЕПТЕН ЭРДИН КҮЧҮ БЕК

(Уламыш)

Байыркы бир заманда эркин жашап жаткан эл болуптур. Ар жылы жоо каптап кепип, мал-мүлкүн талап кетчү экен. Эл чогулуп дубал курушат, канчалык бекем курса да, дубал токтобой көчө бериптир. Ошондо токсондон ашкан бир карыя келип;

- Бир тирүү кишини көмбөсөңөр. дубалыңар кечө берет лейт Аны уккан бир жаш бала келип. «Мени көмгүлө эл- керегине жарасам арманым жок», - деп дубалдын түбүнө келет.

_ Жалгыз уулумду көмбөгүлө! Карыган апаңды кууратпа балам, бул кылганың кандай?-деп жалынып-жалбарат апасы. Анда уулу:

_ Мени эл үчүн төрөдүм, элдин керегине жара дедин беле... Мен ансыз ак сүтүндү актай албаймын! - дейт. Ошондо энеси уулунун айтканын угуп, анын акылдуу сөзүнө макул болуп, уулу менен кучакташып коштошот Турган эл баланы көмө башташат Топурак-кум анын алкымына жеткенде, баягы карыя кайра пайда болот да.

- Токтогула! -деп жарыя айтат Бу баланы көмбөгүлө эл үчүн жанын берүүгө даяр ушундай эр жүрөк уулдарыңар, акылман энелер болсо, ылайдан курулган чептин кереги эмне? А көрөкчө, балдарыңарды ушундай тарбиялап. Той кылып, жыргап жашай бергиле.

Ошентип, бул элдин уулдары эр-азамат өсүп, энелери акылман болуп, бүгүнкүгө чейин эркин жашап келатыптыр.

Мугалим сабак боюнча окуучулардын оюн угуп « Сен ооруба мен ооруйун Ата – Журт! » кандай керемет создор! Биздин мекен учун жан берген атак – данктуу инсандарыбыз бул создорду айтып бизге мекенди коздун карегиндей сактагыла деп калтырып кетишкен.

Мамлекеттин онугушуно силердин билминер, кучунор жана жарандык сезиминер керек.

Жыйынтыктоо: 2 – мунот.

Уй тапшырма:

Келечектеги Кыргызстан боюнча кыскача ыр жазуу же сурот тартуу